

HERMAN POTOČNIK

Herman Potočnik se je rodil 22. 12. 1892 v Pulju. Njegov oče je bil vojaški mornariški zdravnik Jožef Potočnik iz premožne slovenjegraške rodbine, njegova mati pa Marija Kokoschinegg, potomka čeških prednikov, ki naj bi delali v nekdanjih pohorskih glažutah. Po nenadni očetovi smrti, leta 1894, se je mati Marija z otroki Franzisko, Adolfom, Gustavom ter najmlajšim Hermanom vrnila k svoji materi v Maribor, kjer je nato kot vdova vojnega veterana dobila v uporabo najemniško stanovanje.

Tako je Herman prve štiri razrede osnovne šole obiskoval v Mariboru, skupaj z bratoma Adolfom in Gustavom (kasneje oba mornariška častnika) ter sestro Frančko. V šolskem letu 1903/1904 se je preselil v Bad Fischau pri Dunaju, kjer je obiskoval nižjo realko in prebival v deškem internatu. Njegov skrbnik je bil stric Josef Kokoschinegg, odvetnik v Gradcu. Vojaško šolo je obiskoval v Hranicah na Moravskem. Njegov stric Heinrich je bil generalmajor v vojski in mu je omogočil študij v avstrijskih vojaških šolah. Med leti 1910 in 1913 je študiral na Vojaški tehniški akademiji v Mödlingu pri Dunaju in postal inženirski poročnik.

V letih od 1914 do 1918 je na več frontah prve svetovne vojne gradil in podiral razne železniške konstrukcije ter mostove. Po predčasni upokojitvi se je zaradi sušice ustalil pri bratu na Dunaju, kjer je na Tehniški visoki šoli študiral elektrotehniko ter leta 1922 končal študij z nazivom inženirja, specializiranega za raketno tehniko. Naslednja štiri leta je preživel z bratom Adolfom na Dunaju in se je popolnoma posvetil načrtovanju prodora v vesolje. Že v času študija je Herman sodeloval v univerzitetnem društvu za letalsko tehniko. To društvo je imelo tudi raketni odsek. To mu je omogočilo, da je lahko proučeval vso tedanjo strokovno literaturo.

Bil je tudi član Društva za potovanje po vesolju, v katerega so bili vključeni številni tedanji vodilni raketni teoretiki. Poleg drugih strokovnih člankov je Herman Potočnik v Berlinu leta 1928 izdal svojo edino knjigo *Problem vožnje po vesolju*, pod psevdonimom Hermann Noordung (nem. *Ordnung* pomeni »red«, ki se morebiti nanaša na vesolje in na tedaj še neodkrite zakonitosti, ki v njem vladajo). Z izdajo knjige je Potočnik postal eden izmed najpomembnejših svetovnih utemeljiteljev potovanja in bivanja v vesolju. V knjigi je načrtoval izvorno zamisel za navidezno nepremični satelit nad Zemljo, ki se vrti s konstantno hitrostjo, ter komuniciranje z Zemljo prek radia. Poznavalci knjigo *Problem vožnje po vesolju* razumejo kot temeljno delo z veliko rešitvami, ki omogočajo bivanje človeka v vesolju, saj je Herman Potočnik že načrtoval proizvodnjo elektrike s pomočjo sonca, kar priča o njegovi izjemni nadarjenosti.

V knjigi je tudi opisal svojo vizijo poletov v vesolje, predstavil zamisel posameznih faz poleta, izračunal podatke za geostacionarni satelit in narisal načrt za bivalno kolo z umetno težnostjo. Njegova knjiga je služila kot pomembna teoretična osnova številnim svetovno znanim znanstvenikom, pionirjem raketne in vesoljske tehnike ter konstruktorjem, ki so uresničili polete v vesolje in pristanke človeka na Luni.

Herman Potočnik je zaradi sušice umrl 27. 8. 1929 na Dunaju, 3 dni zatem je bil pokopan na evangeličanskem delu dunajskega pokopališča Simmering.

Zapisala: Nina Jemenšek, 9. B

VIRI

- [http://www.celjskozasavski.si/osebe/poto%C4%8Dnik-\(noordung\)-herman/60/](http://www.celjskozasavski.si/osebe/poto%C4%8Dnik-(noordung)-herman/60/)
- https://sl.wikipedia.org/wiki/Herman_Poto%C4%8Dnik

Pojasnilo manj znanih besed

Glažuta je nekdanji preprost obrat za proizvodnjo stekla, postavljen na gozdnem območju in kurjen z drvni. Na slovenskih tleh so bile pogoste glažute na Pohorju.

Sušica (tuberkuloza) je nalezljiva bolezen, ki jo povzročajo bakterije Mycobacterium tuberculosis. Bacili se prenašajo po zraku s kašljem. Najpogosteje so prizadeta pljuča, lahko pa so vpleteni tudi ostali organi.